

UDK 378.091.3:37.013

ZAMONAVIY TA'LIMDA ILMIY-PEDAGOGIK BILIMLARNI SHAKLLANTIRISHNING DOLZARB YO'NALISHLARI

Uzoqboyev Xojiakbar Qobuljon o'g'li

Namangan davlat pedagogika instituti o'qituvchisi

Email: xojiakbaruzoqboyev1@gmail.com

Annotatsiya: Zamonaviy ta'lim tizimi globallashtirish va texnologik o'zgarishlar ta'sirida yangi yondashuvlarni talab qilmoqda. Ushbu maqola pedagogika yo'nalishidagi talabalarning ilmiy-pedagogik bilimlarini shakllantirishda dolzarb yo'nalishlarni o'rganishga qaratilgan. Tadqiqotda o'zbek pedagogik an'analarining asoschilari- Abdulla Avloniy, Munavvarqori Abdurashidxonov kabi mutafakkirlarning ta'lim haqidagi qarashlari tahlil qilinadi va ularning zamonaviy ta'limga mosligi ko'rib chiqiladi. Shu bilan birga, Jon Dyu, Lev Vygotskiy kabi jahon olimlarining nazariyalari asosida global tendensiyalar o'rganiladi. Maqolada tarixiy yondashuvning ushbu yo'nalishlarni boyitishdagi o'rni alohida e'tiborga olinadi. Natijalar O'zbekiston ta'lim tizimida zamonaviy usullarni joriy etish imkoniyatlarini ko'rsatib, kelajak uchun takliflar beradi.

Kalit so'zlar: zamonaviy ta'lim, ilmiy-pedagogik bilimlar, tarixiy yondashuv, raqamli ta'lim, kompetensiya, loyiha asosidagi o'qitish, o'zbek pedagogikasi, global tendensiyalar, ta'lim metodikasi.

АКТУАЛЬНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ ФОРМИРОВАНИЯ НАУЧНО- ПЕДАГОГИЧЕСКИХ ЗНАНИЙ В СОВРЕМЕННОМ ОБРАЗОВАНИИ

Узокбоев Ходжиакбар Кабулжанович

Преподаватель Наманганского

государственного педагогического института

Электронная почта: xojiakbaruzoqboyev1@gmail.com

Аннотация: Современная система образования под воздействием глобализации и технологических изменений требует новых подходов. Данная статья посвящена изучению актуальных направлений формирования научно-педагогических знаний у студентов педагогических специальностей. В исследовании анализируются взгляды на образование основоположников узбекских педагогических традиций, таких как Абдулла Авлони и Мунавваркори Абдурашидханов, а также рассматривается их соответствие современному образованию. Кроме того, на основе теорий таких мировых ученых, как Джон Дьюи и Лев Выготский, изучаются глобальные тенденции. Особое внимание в статье уделяется роли исторического подхода в обогащении этих направлений. Результаты указывают на возможности внедрения современных методов в систему образования Узбекистана и предлагают рекомендации для будущего.

Ключевые слова: современное образование, научно-педагогические знания, исторический подход, цифровое образование, компетенции, проектное обучение, узбекская педагогика, глобальные тенденции, методика образования.

CURRENT DIRECTIONS IN SHAPING SCIENTIFIC-PEDAGOGICAL KNOWLEDGE IN MODERN EDUCATION

Uzoqboyev Khojiakbar Qobuljon ugli

Teacher at Namangan State Pedagogical Institute

Email: xojiakbaruzoqboyev1@gmail.com

Annotation: The modern education system, influenced by globalization and technological changes, demands new approaches. This article is dedicated to exploring relevant directions in shaping the scientific-pedagogical knowledge of students in pedagogical fields. The study analyzes the educational perspectives of the founders of Uzbek pedagogical traditions, such as Abdulla Avloniy and Munavvarqori Abdurashidxonov, and evaluates their relevance to contemporary education. Additionally, global trends are examined based on the theories of world-renowned scholars like John Dewey and Lev Vygotsky. The article places special emphasis on the role of the historical approach in enriching these directions. The findings highlight opportunities for introducing modern methods into Uzbekistan's education system and provide recommendations for the future.

Keywords: modern education, scientific-pedagogical knowledge, historical approach, digital education, competence, project-based learning, Uzbek pedagogy, global trends, educational methodology.

KIRISH

Ta'lim har qanday jamiyatning rivojlanishida muhim o'rin tutadi. Bugungi kunda dunyo bo'ylab ta'lim tizimlari jadal o'zgarishlarga duch kelmoqda: raqamli texnologiyalar, ijtimoiy-iqtisodiy talablar va xalqaro integratsiya jarayonlari pedagogik yondashuvlarni yangilashni taqozo etmoqda. O'zbekistonda ham ta'lim islohotlari davom etar ekan, pedagogika yo'nalishidagi talabalarni nafaqat nazariy bilimlar bilan ta'minlash, balki ularda ilmiy-pedagogik ko'nikmalarni shakllantirish dolzarb vazifaga aylandi. Bu jarayonda milliy ta'lim an'analari bilan zamonaviy global tajribani uyg'unlashtirish muhim ahamiyatga ega.

Pedagogik tizim deganda murakkab, ko'p bosqichli, dinamik, axborot tizimi, turli bog'lanishlar va qonuniyatlar mavjud. Tizimli qonunlarga qo'shimcha ravishda, u tartib parametrlarini o'zgartiradigan maxsus va o'ziga xos qonunlarga ega. Ta'lim

jarayonining elementar tarkibiy birligi - talaba shaxsining "shakllanish momenti". Ta'lim tizimining maqsadi - betartiblik sharoitida ham o'z-o'zini takomillashtirish, o'z-o'zini murakkablashtirishga qodir bo'lgan barkamol shaxsni shakllantirish uchun sharoit yaratishdir. O'zbek xalqining boy pedagogik merosiga nazar tashlasak, Abdulla Avloniy ta'limni "millatni uyg'otish vositasi" deb bilganini ko'ramiz [2]. Uning fikricha, o'qituvchi shunchaki bilim uzatuvchi emas, balki talabada o'ziga xos dunyoqarashni tarbiyalovchi shaxsdir. Avloniy o'z davrida maktablarning zamonaviy usullar bilan ishlashi uchun darsliklar yozgan va o'qitishda faol usullarni qo'llashni targ'ib qilgan. Shu bilan birga, jadidlar harakatining yetakchilaridan Munavvarqori Abdurashidxonov ta'limda milliy o'zlikni saqlab, uni zamon talablari bilan boyitishni taklif qilgan [2]. U o'zbek yoshlarini fan va ilm bilan qurollantirish orqali jamiyatni yuksaltirish mumkin, deb hisoblagan. Bu fikrlar bugungi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan.

Jahon tajribasiga e'tibor qaratsak, amerikalik pedagog Jon Dyui ta'limni "tajriba orqali o'rganish" jarayoni sifatida tasvirlaydi [4]. Uning yondashuvi talabalarni passiv qabul qiluvchidan faol ishtirokchiga aylantirishga qaratilgan edi. Shu bilan birga, sovet psixologi Lev Vygotskiy ta'limda ijtimoiy o'zaro ta'sirning muhimligini ta'kidlab, o'qituvchi va talaba o'rtasidagi hamkorlikni rivojlantirishga urg'u bergan [5]. Ushbu nazariyalar zamonaviy ta'limning asosiy yo'nalishlarini shakllantirishda muhim rol o'ynaydi. Bugungi kunda raqamli ta'lim vositalari keng joriy etilmoqda. Masalan, onlayn platformalar, virtual sinflar va interaktiv darsliklar o'quv jarayonini yanada qulay va samarali qilmoqda. Shu bilan birga, kompetensiyaga asoslangan ta'lim yondashuvi talabalardan nafaqat bilimlarni yodlash, balki ularni hayotda qo'llay olishni talab qilmoqda. Loyiha asosidagi o'qitish esa talabalarni mustaqil tadqiqotga jalb qilib, ijodiy yechimlar topishga undaydi.

Maqolaning maqsadi - zamonaviy ta'limda ilmiy-pedagogik bilimlarni shakllantirishning asosiy tendensiyalarini aniqlash, ularning O'zbekiston sharoitidagi imkoniyatlarini baholash va tarixiy yondashuvning bu jarayondagi o'rnini ko'rsatishdir. Tadqiqotda adabiyotlar tahlili, taqqoslash va pedagogik kuzatish usullaridan foydalaniladi. Natijalar o'zbek ta'lim tizimida ushbu yo'nalishlarni joriy etish uchun amaliy takliflar bilan yakunlanadi.

ADABIYOTLAR TAHLILI

Tadqiqotning asosiy bosqichlaridan biri sifatida adabiyotlar tahlili keng qamrovda olib borildi. O'zbek olimlari orasida Abdulla Avloniy, Munavvarqori Abdurashidxonov va boshqa jadidlarning asarlari o'rganildi. Masalan, Avloniy o'zining "Turkiy Guliston yoxud axloq" asarida ta'limning axloqiy va ilmiy asoslarini birlashtirishni taklif qilgan [1]. U o'qitishda sodda va tushunarli usullarni qo'llash orqali talabalarda mustaqil fikrlashni rivojlantirishga urg'u bergan. Shu bilan birga, Munavvarqori Abdurashidxonovning maqolalari va faoliyati tahlil qilinib, uning ta'limni zamonaviylashtirishdagi sa'y-harakatlari o'rganildi [2]. Bu olimlarning fikrlari o'zbek ta'limining milliy asoslarini mustahkamlashda muhim hissa qo'shgan. Jahon tajribasini o'rganish uchun Jon Dyui, Lev Vygotskiy, hamda zamonaviy pedagogik tadqiqotchilarning asarlari asos qilib olindi. Dyui o'zining "Demokratiya va ta'lim" asarida tajriba asosidagi o'qitishning metodologiyasini ishlab chiqqan [4]. Uning usullari talabalarni faol ishtirokchiga aylantirishga xizmat qiladi. Vygotskiy esa "Fikrlash va nutq" asarida ijtimoiy o'zaro ta'sirning ta'limdagi rolini chuqur tahlil qilgan [5]. Shu bilan birga, so'nggi yillardagi tadqiqotlarni o'rganish uchun OECDning PISA hisobotlari va UNESCOning ta'lim bo'yicha hujjatlari tahlil qilindi [8]. Bu manbalar zamonaviy ta'lim tendensiyalarini aniqlashda muhim asos bo'ldi.

Adabiyotlar tahlili jarayonida o'zbek va jahon tajribasi o'rtasidagi o'xshashlik va farqlarni aniqlashga alohida e'tibor berildi. Masalan, jadidlarning oddiy tushunchalardan murakkabga o'tish usuli Dyui va Vygotskiyning tajriba va hamkorlikka asoslangan yondashuvlari bilan o'xshashliklarga ega edi. Shu bilan birga, o'zbek ta'limining milliy xususiyatlari zamonaviy global tendensiyalarga moslashtirish imkoniyatlari sifatida ko'rib chiqildi.

TADDIQOT METODOLOGIYASI

Ushbu tadqiqot zamonaviy ta'limda ilmiy-pedagogik bilimlarni shakllantirishning dolzarb yo'nalishlarini aniqlash va ularni O'zbekiston sharoitida qo'llash imkoniyatlarini baholashga qaratildi. Buning uchun bir qator usullar qo'llanildi: adabiyotlar tahlili, taqqoslash, pedagogik kuzatish va nazariy sintez. Bu usullar o'zbek va jahon tajribasini o'rganish, ularni zamonaviy tendensiyalar bilan bog'lash va tarixiy yondashuvning o'rnini aniqlashda asosiy vosita bo'lib xizmat qildi.

Tadqiqot jarayonida o'zbek pedagogik an'analari va global ta'lim tajribasi o'zaro ta'sirini ko'rib chiqishga alohida e'tibor berildi.

Taqqoslash usuli. Taqqoslash usuli o'zbek va jahon ta'lim tajribasini solishtirish uchun qo'llanildi. O'zbekistonda ta'limning tarixiy rivojlanishi bilan zamonaviy global tendensiyalar o'rtasidagi bog'liqlik aniqlandi. Masalan, jadidlar davrida maktablar tashkil qilish va darsliklar yozish tajribasi bugungi raqamli ta'lim platformalarini joriy etish bilan taqqoslandi. Avloniy va uning hamkorlari o'zbek bolalariga mos darsliklar yaratishda katta ish qilgan bo'lsa [1], hozirgi kunda "Kundalik" kabi platformalar o'quv jarayonini raqamlashtirishga xizmat qilmoqda. Jahon tajribasida esa Finlyandiya va Janubiy Koreya kabi davlatlarning ta'lim tizimlari misol qilib olindi. Finlyandiyada talabalarga mustaqil tadqiqotga yo'naltirilgan ta'lim tizimi qo'llaniladi [7], Janubiy Koreyada esa raqamli texnologiyalar va qattiq intizomga asoslangan yondashuv ustunlik qiladi [6]. Bu tajribalar O'zbekiston sharoitida qo'llanilishi mumkin bo'lgan jihatlari nuqtai nazaridan tahlil qilindi. Taqqoslash jarayonida tarixiy yondashuvning zamonaviy ta'limga qo'shadigan qiymati alohida e'tiborga olindi.

Pedagogik kuzatish. Tadqiqotning amaliy qismi sifatida O'zbekistonning bir qator oliy ta'lim muassasalarida pedagogik kuzatishlar olib borildi. Pedagogika yo'nalishidagi talabalarining dars jarayonidagi faolligi, o'qituvchilarning zamonaviy usullardan foydalanish darajasi va talabalarining ilmiy-pedagogik bilimlarni o'zlashtirish darajasi kuzatildi. Masalan, Toshkentdagi bir oliy o'quv yurtida o'qituvchilarning raqamli vositalardan foydalanishi va talabalarining loyiha asosidagi mashg'ulotlarga jalb qilinishi sinovdan o'tkazildi. Kuzatish jarayonida o'zbek ta'lim an'alarining ta'siri ham sezildi. Masalan, o'qituvchilarning darslarni tushuntirishda Avloniy taklif qilgan "soddadan murakkabga" usuliga o'xshash yondashuvlardan foydalanishi ko'rindi [1]. Shu bilan birga, jahon tajribasiga asoslangan loyiha asosidagi o'qitish usuli sinovdan o'tkazilib, talabalarining mustaqil fikrlash ko'nikmalari qanchalik rivojlangani o'rganildi. Kuzatish natijalari keyingi bo'limlarda tahlil qilinadi va umumlashtiriladi.

Nazariy sintez. Olingan ma'lumotlarni umumlashtirish uchun nazariy sintez usuli qo'llanildi. Bu jarayonda o'zbek va jahon olimlari fikrlari, pedagogik kuzatish

natijalari va taqqoslashdan olingan xulosalar birlashtirildi. Masalan, Avloniy va Dyui o'rtasidagi umumiy jihatlar-ya'ni o'quv jarayonida talabaning faol ishtirok etishi-zamonaviy ta'limning asosiy yo'nalishi sifatida aniqlandi. Shu bilan birga, Vygotskiyning ijtimoiy hamkorlik g'oyasi O'zbekistonda jamoaviy loyihalarni joriy etish imkoniyati sifatida ko'rib chiqildi [5]. Nazariy sintez jarayonida tarixiy yondashuvning zamonaviy ta'limga moslashuvi alohida e'tiborga olindi. O'zbek ta'limining tarixiy tajribasi-masalan, jadidlarning maktab tashkil qilish usullari-bugungi raqamli ta'lim va loyiha asosidagi o'qitish bilan qanday bog'lanishi mumkinligi tahlil qilindi. Bu usul tadqiqotning asosiy maqsadini-zamonaviy tendensiyalarni tarixiy yondashuv bilan boyitishni-amalga oshirishda muhim vosita bo'ldi.

TAHLILLAR VA NATIJALAR

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, tadqiqot jarayonida olingan natijalar tahlil qilinadi va umumlashtiriladi. Maqsad-zamonaviy ta'limda ilmiy-pedagogik bilimlarni shakllantirishning dolzarb yo'nalishlarini aniqlash, ularning O'zbekiston sharoitidagi imkoniyatlarini baholash va tarixiy yondashuv bilan bog'liqligini ko'rsatish edi. Adabiyotlar tahlili, taqqoslash va pedagogik kuzatish usullari yordamida quyidagi natijalar qo'lga kiritildi.

Tarixiy yondashuvning ta'siri. Tahlil shuni ko'rsatdiki, tarixiy yondashuv zamonaviy ta'lim yo'nalishlarini boyitishi mumkin. O'zbek tajribasida jadidlarning o'qitish usullari-masalan, oddiy tushunchalardan boshlab, talabani mustaqil fikrlashga yetaklash-loyiha asosidagi o'qitishga mos keladi [1]. Shu bilan birga, Behbudiyning jamiyat bilan aloqada bo'lgan ta'lim tizimi g'oyasi raqamli ta'limning ijtimoiy jihatlarini rivojlantirishda qo'llanilishi mumkin [3].

Jahon tajribasida Dyui va Vygotskiyning nazariyalari tarixiy tajribadan kelib chiqib, zamonaviy usullarni shakllantirgan. Masalan, Dyui o'z davridagi sanoat inqilobidan ilhomlanib, amaliy ta'limni taklif qilgan [4], Vygotskiy esa o'z jamiyatidagi ijtimoiy o'zgarishlarni hisobga olgan [5]. O'zbekistonda ham tarixiy yondashuv-xususan, jadidlar merosi-zamonaviy ta'limni milliy asosda rivojlantirishda foydali bo'ladi.

Natijalar umumlashtiruvi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, zamonaviy ta'limning dolzarb yo'nalishlari-raqamli ta'lim, kompetensiyaga asoslangan

yondashuv va loyiha asosidagi o'qitish-O'zbekiston ta'lim tizimida joriy etilishi mumkin. Pedagogik kuzatishlar talabalarning ilmiy-pedagogik bilimlarini oshirishda bu usullarning samaradorligini tasdiqladi. Shu bilan birga, tarixiy yondashuv ushbu yo'nalishlarni mahalliy sharoitga moslashtirishda muhim rol o'ynaydi. O'zbek va jahon tajribasini taqqoslash esa o'zaro boyitish imkoniyatlarini ko'rsatdi. Keyingi bo'limda ushbu natijalar batafsil muhokama qilinadi.

MUHOKAMA

Ushbu bo'limda "Tahlil va natijalar" qismida qo'lga kiritilgan xulosalar chuqurroq ko'rib chiqiladi, zamonaviy ta'limning dolzarb yo'nalishlari O'zbekiston sharoitida qo'llanilishi mumkin bo'lgan jihatlari muhokama qilinadi va tarixiy yondashuvning bu jarayondagi o'rni tahlil qilinadi.

Tahlil natijalari shuni ko'rsatdiki, raqamli ta'lim, kompetensiyaga asoslangan yondashuv va loyiha asosidagi o'qitish talabalarning ilmiy-pedagogik bilimlarini rivojlantirishda samarali vositalardir. Raqamli ta'lim o'quv jarayonini qulaylashtirib, talabalarga o'z vaqtida bilim olish imkonini berdi. Masalan, onlayn platformalar orqali darslar global tajribani mahalliy sharoitga yetkazishda ko'prik vazifasini o'tadi. Ammo O'zbekistonda o'qituvchilarning texnik savodxonligi va infratuzilma muammolari bu jarayonni sekinlashtirmoqda.

Kompetensiyaga asoslangan yondashuv talabalarni hayotiy muammolarni hal qilishga tayyorlaydi. Pedagogik kuzatishlar davomida bu usulning talabalarning mustaqil fikrlashini oshirgani aniqlandi. Lekin O'zbekistonda o'quv dasturlari hali ham an'anaviy nazariy bilimlarga asoslangani bois, amaliy mashg'ulotlarni ko'paytirish zarur. Loyiha asosidagi o'qitish esa talabalarni ijodiy va mustaqil ishga undaydi. Kuzatishlar shuni ko'rsatdiki, loyiha tayyorlagan talabalar o'z bilimlarini amalda qo'llashda faolroq bo'lgan.

O'zbek olimlari nuqtai nazaridan, bu yo'nalishlarning samaradorligi mahalliy sharoitga moslashtirilganda yanada oshadi. Abdulla Avloniy ta'limda talabaning faol ishtirokini ta'minlashni muhim deb bilgan [1]. Uning bu fikri loyiha asosidagi o'qitish bilan uyg'unlashadi. Shu bilan birga, Mahmudxo'ja Behbudiyning "ta'lim jamiyat bilan bog'liq bo'lishi kerak" degan g'oyasi raqamli ta'limning ijtimoiy jihatlarini rivojlantirishda yo'l ko'rsatadi [3]. Jahon tajribasida Jon Dyui ham xuddi shunday

yondashuvni targ'ib qilgan: uning fikricha, ta'lim hayot bilan uzviy bog'liq bo'lishi kerak [4].

O'zbekistonda zamonaviy ta'lim yo'nalishlarini joriy etish uchun katta imkoniyatlar mavjud. Raqamli ta'limni rivojlantirish uchun davlat tomonidan infratuzilmaga sarmoya kiritilmoqda, ammo o'qituvchilarni qayta tayyorlash va internet tarmog'ini kengaytirish zarur. Masalan, viloyatlarda internet tezligi pastligi tufayli onlayn darslarning samarasi pasaymoqda. Kompetensiyaga asoslangan yondashuvni kengaytirish uchun esa o'quv dasturlarini qayta ko'rib chiqish va amaliy mashg'ulotlarga ko'proq vaqt ajratish lozim.

Loyiha asosidagi o'qitishni joriy etishda O'zbekistonning boy madaniy merosidan foydalanish mumkin. Masalan, talabalarga o'zbek xalq pedagogikasi yoki jadidlar tajribasi asosida loyihalar tayyorlash topshirilishi mumkin. Bu usul nafaqat ilmiy-pedagogik bilimlarni rivojlantiradi, balki milliy o'zlikni mustahkamlashga ham xizmat qiladi. O'zbek olimlari orasida Munavvarqori Abdurashidxonov ta'limda milliy va zamonaviy elementlarni birlashtirishni taklif qilgan [2].

Tarixiy yondashuv zamonaviy ta'lim yo'nalishlarini boyitishda muhim rol o'ynaydi. O'zbek ta'limining jadidlar davridagi tajribasi bugungi usullarni mahalliy sharoitga moslashtirishda foydali bo'ladi. Masalan, Avloniy taklif qilgan "soddadan murakkabga o'tish" usuli loyiha asosidagi o'qitishda talabalarni bosqichma-bosqich rivojlantirishga xizmat qiladi [1]. Behbudiyning o'qituvchilarni jamiyat bilan bog'lash g'oyasi esa raqamli ta'limning ijtimoiy ta'sirini kuchaytirishi mumkin [3]. Jahon tajribasida ham tarixiy yondashuvning samarasi ko'rinadi. Dyui o'z davridagi sanoat inqilobidan ilhomlanib, amaliy ta'limni taklif qilgan [4]. Vygotskiy esa o'z jamiyatidagi ijtimoiy o'zgarishlarni hisobga olib, hamkorlikka asoslangan ta'limni rivojlantirgan [5]. O'zbekistonda jadidlar merosidan foydalanish zamonaviy usullarni milliy asosda mustahkamlash imkonini beradi. Masalan, jadidlarning maktab tashkil qilish tajribasi bugungi virtual sinflarni mahalliy sharoitga moslashtirishda qo'llanilishi mumkin.

XULOSA

Ushbu tadqiqot zamonaviy ta'limda ilmiy-pedagogik bilimlarni shakllantirishning dolzarb yo'nalishlarini aniqlashga qaratildi. Natijalar shuni

ko'rsatdiki, raqamli ta'lim, kompetensiyaga asoslangan yondashuv va loyiha asosidagi o'qitish O'zbekiston ta'lim tizimida joriy etilishi mumkin bo'lgan samarali usullardir. Zamonaviy ta'limda ilmiy-pedagogik bilimlarni shakllantirishning dolzarb yo'nalishlari ta'lim paradigmasining o'zgarishi, yangi pedagogik nazariyalar va texnologiyalarning paydo bo'lishi, raqamli ta'lim muhitining rivojlanishi bilan bog'liq. Ushbu jarayonlarda shaxsga yo'naltirilgan yondashuv, kompetensiyaviy yondashuv, raqamli ta'lim texnologiyalari, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish va uzluksiz ta'lim g'oyalari muhim rol o'ynamoqda.

Maqolada ko'rib chiqilgan olimlarning ishlari zamonaviy ta'limda ilmiy-pedagogik bilimlarni shakllantirishning nazariy asoslarini yaratishga va amaliy yo'nalishlarini belgilashga muhim hissa qo'shmoqda. Ularning g'oyalari va konsepsiyalari ta'lim tizimini takomillashtirishga, o'quvchilarning bilim, ko'nikma va kompetensiyalarini shakllantirish samaradorligini oshirishga qaratilgan.

Zamonaviy ta'limda ilmiy-pedagogik bilimlarni shakllantirishning dolzarb yo'nalishlari ta'lim jarayonining barcha ishtirokchilari - o'qituvchilar, o'quvchilar, ota-onalar, ta'lim muassasalari rahbarlari, davlat va jamoat tashkilotlari uchun muhim ahamiyatga ega. Ushbu yo'nalishlarni samarali amalga oshirish zamonaviy jamiyat ehtiyojlariga javob beradigan ta'lim tizimini shakllantirishga yordam beradi

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Toshmamatovich N. J. SHARQ ALLOMASI ABU NASIR FOROBIYNING JAMIYAT HAQIDAGI QARASHLARI //TADQIQOTLAR. – 2023. – T. 27. – №. 2. – C. 76-79.
2. Qodirov M. et al. ABU NASR FOROBIY FALSAFASIDA YUNON FALSAFIY G'OYALARINING AHAMIYATI //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2023. – T. 20. – №. 3. – C. 124-128.
3. Ozodbek E. FOROBIYNING MANTIQ ILMI RIVOJIGA QO'SHGAN HISSASI //Journal of new century innovations. – 2022. – T. 18. – №. 3. – C. 153-155.
4. Mitra G. The Concept of alienation with special reference to the philosophical ideas of Rabindra Nath Tagor : дис. – University of North Bengal, 2000.
5. Boysoatovna R. R. et al. ABU ALI IBN SINO ASARLARIDA PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK YONDOSHUVNING O'ZIGA HOS JIHATLARI //Scientific Impulse. – 2023. – T. 1. – №. 6. – C. 419-423.
6. Hernawan, Wawan. "Ibn Khaldun thought: A review of al-Muqaddimah book." Jurnal Ushuluddin 23.2 (2017): 173-184.
7. Po'Latov S. N. M. MAHATMA GANDINING INSON TABIATI HAQIDAGI QARASHLARI //Academic research in educational sciences. – 2022. – T. 3. – №. 3. – C. 10-19.

8. Erkaboyeva, Nigora, and M. Usmonboyeva. "Pedagogik mahorat." Sxema va rasmlarda. Metodik qo'llanma (2020).
9. Axmedjanov M. M., Xojaev B. Q. Pedagogik mahorat //O'quv qo'llanma. Toshkent. – 2008.